24րդ ՏԱՐԻ — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1893 — ԹԻԻ 603

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀՈՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒԻՆ
Կ. ՓՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ, ԷՍԿԻ ՓԱՆՔ ՕՍՄԱՆԻ
Խմբագրության ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն եւս չի դարձուիր

Bureaux du Journal « HAÏRÉNIK »
GALATA, ancien local de la BANQUE IMP. OTTOMANE

10 ՓԱՐԱՑ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԿԱՊԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գալոյ համար	300 թիւ	75 դրշ.	մէջիտ
» »	150 »	40 »	»
Գաւառներու	300 »	100 »	»
»	150 »	50 »	»
»	75 »	25 »	»
Օտար երկրաց	300 »	25 ֆրանկ	

Թուաթուղթի ծախքը խմբագրութեան վրայ
(Դրամի փոխարէն փոստայի փող կ'ընդունուի 100 դրշ.ի տեղ 115 դրշ.)։

غلطه ده اسکی بانق عثمانیه
«حیرنیك» غزه سی ادارهسنه

10 ՓԱՐԱՑ

ՄԻԱՅՆԱԼ ՆԱԻԱՏՈՐՄԻՂՆԵՐԸ

Անգլիական նաւատորմիղը դեռ բաղդատական հաչիւ մը ցոյց պիտի տայ իրողութիւնը։

Ծովային ամէն մեծ պատերազմի ելքը կախում ունի երեք կարեւոր մարտանաւերու համախմբումէն։

Ա. Զրահաւոր.
Բ. Եղերապահ.
Գ. Ցածաւորակ.

Ահա կարգի նաւերէն Անգլիա ունի.

Պատրաստ	Պատրաստուելու վրայ	Գումար
	1. կարգէն	
42	3	45
	2. կարգէն	
5		5
	3. կարգէն	
19		19
66	3	69

Ֆրանսա եւ Ռուսիա ունին

Պատրաստ	Պատրաստուելու վրայ	Գումար
	1 կարգէն	
33	12	45
	2. կարգէն	
16	2	18
	3. կարգէն	
20	5	25
69	19	88

Ինչպէս կը տեսնուի, հիմա կազմ եւ պատրաստ եղող նաւերու գումարէն, Անգլիա արդէն Ֆրանսային եւ Ռուսիայէն 3 հատ սակաւ ունի, ու երբ չինուելու վրայ եղողներն ալ լմնան, այն ատեն Ֆրանսա եւ Ռուսիա պիտի ունենան 88 մարտանաւ եւ Անգլիա 69։ տարբերութիւնը պիտի ըլլայ 19 մարտանաւ։ Արդ, ո՞ւր կը մնայ ուրեմն անգլիական պետական մարդոց այն համոզումը թէ անգլիական նաւատորմ մը պէտք է հաւասար ըլլայ ուրիշ երկու պետութեանց միացեալ նաւատորմին։

Ասոնցմէ եռաքը կուգան Դ. կարգի նաւերը որք միայն պաշտպանողական կը ծառայեն. Անգլիա ասոնցմէ ունի միայն 13 հատ, իսկ Ֆրանսա եւ Ռուսիա 33 հատ։

Ճետոյ կան չորս կարգ ալ զանազան նաւեր ալէզ, Տօրէդ եւ այլն։ Անգլիա այս չորս կարգի նաւերէն ունի 339 հատ, եւ Ֆրանսա ու Ռուսիա 529։

Ուրեմն երկրորդական նաւերուն մէջ ալ Թուական առաւելութիւնը Ֆրանք-Ռուս նաւատորմինն է։

* * *

Բայց Երբեակ-Նիղակակցութեան ծովային ուժերը միանալով անգլիականին, չե՞ն կրնար գերակշռել Ֆրանք-Ռուս նաւատորմիղը։

Իտալական նաւատորմիղը չատ բարեբաղդ պիտի ըլլայ եթէ կարենայ յաղթական կերպով ետ մղել Թուրնէն եկած նաւային յարձակում մը։ Իտալիա ունի 4,000 մղոն տարածութեամբ ծովեզերք մը զոր պիտի պաշտպանէ։ Այդ ցամաքը յարձակումի մը չատ դիւրամատչելի է. երկաթուղիներու անբաւականութիւնը եւ ծովեզերքներու կազմակերպութիւնը անհրաժեշտ կ'ընեն մեծ նաւատորմի մը պաշտպանութիւնը վայելել։ Իտալիա ունի 15 զրահաւոր որոնց չատը անմիջապէս ծովը եղլելու եւ պատերազմելու պատրաստութիւնը չունին։ Հինգ հատ ալ հին զրահաւոր կան որք չեն կրնար Ֆրանքեռուս նաւերուն դէմ եղլել։ Չորս հատ հին զրահաւոր ալ իրը մթերանոց կը ծառայեն պաշտպանողական նպատակով մը։ Իսկ անոնցմէ դասս ունի 18 յածաւորակ, 12 ավիզո-Թորփիտանաւ եւ 132 Թորփիտանաւ։ Բայց ասոնց սպառազինութիւնը չատ պակասաւոր է, ուստի եւ պատերազմի առեն չեն կըրնար անմիջական աջակից մը ըլլալ։

Իսկ աւստրիական նաւատորմը սքանչելի է թէ՛ նաւերու եւ թէ ծովային զինուորներու կողմէ, սակայն այնքան սակաւաթիւ է որ միայն պիտի բաւէ պաշտպանելու աւստրիական ծովեզերքը։

Ուրեմն Աւստրիա եւ Իտալիա իրենց նաւային զօրութիւնը պահելով միայն իրենց ծովեզերքներու պաշտպանութեան, անդին Անգլիա կը մնայ դէմ առ դէմ Ֆրանքեռուս միացեալ նաւատորմին, որ թիւի կողմէ զարդէն հիմա աւելի է անգլիականէն, իսկ քիչ առնէն անհունապէս պիտի գերազանցէ անգլիականը։

Եթէ Անգլիա թիւի կողմէ տակար է միացեալ նաւատորմէն, ուրախ կան առաւելութիւնները ալ ինք չէ վայելեր, վասն զի իր նաւատորմիղը միշտ չատ հեռու պիտի գտնուի նաւահանգիստներէն։

Կը մնայ ծովային զինուորներու արժէքը։ Անգլիական ծովային սպան ու զինուորը սքանչելի յատկութիւններ ունին, բայց Ֆրանսացիներն ալ անոնցմէ վար չեն մնար և ռուսերն ալ անոնց հետ չափուելու արժանիքն ունին։

* * *

Միջերկրականի հաւասարակշռութիւնը առ այժմ համեմատաբար չնչուած է ուրեմն ռուսական նաւատորմին այդ ծովին մէջ հաստատելովը. բայց դժուար է ընդունիլ որ Անգլիա անտարբեր մնայ։ Մինչեւ վերջերս անիրականալի գաղափար մը կը համարուէր ռուսական նաւատորմի մը Միջերկրականի մէջ գտնուիլը։ Անգլիա վըստահ էր որ Պալթիկէն Միջերկրական հասնող ռուսական նաւատորմի մը խափանարար կրնայ ըլլալ, բայց այլ ևս ազատած է, գէթ մեծ մասամբ, ռուսական նաւատորմ մը Պալթիկեան ծովին կողմէ անգլիական ո՛և է վտանգէ։ Ու անիրականալի համարուածը իրողութիւն կ'ըլլայ երբ Ռուսիա կուգայ Միջերկրական 5 մարտանաւով որք կը ներկայացնեն 27,156 թոնս տարողութիւն, 32,600 ձիու ուժ, 58 մեծ թնդանօթ, 57 վոքր, 2540 սպայ եւ ծովային զինուոր։ Ասոնց վրայ պէտք է աւելցնել Ֆրանսական հողի փոխատուութիւնը։ Ֆրանսա մասմը իր ցամաքէն փոխ կուտայ Ռուսիայ որպէս զի իր նաւային դործողութեանց հիմը հոն հաստատէ։

Անգլիա սթափած է, Սոլզսբերիի ճառը որով կը պահանջէր անգլիական նաւատորմին աւելի մեծ ուժ տալ, ակներեւ ապացոյց մըն է այդ սթափումին։

Այսուհետեւ աւելի չահեկան երեւոյթներու, ծովային պատերազմութեանց տեղեկութիւնները կամաց կամայ անշուշտ պիտի ստանանք, թէեւ Եւրոպա խաղաղութեան վախաքող է, և խաղաղութեան տեւողութիւնն ալ առ այժմ ապահովուած կ'երեւի։

ԲԱՆԻՒՐՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Պաթումէն մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ.

Որովհետեւ աչունը եկաւ եւ չուտով կը սկսի Պաթում հասարակ բանուորներու եւ մշակներու հոսանքը զանազան երկիրներէ, պարտք կը համարինք յայտնել որ այս տարի գործերը տարափելի կերպով ինկած են Պաթումի մէջ, եւ առջի առիւներուն յոյսովը եկողներուն կը սպասէ գառն յուսախաբութիւն։ Գործատէրները հազիւ կիսովին կը բանին, եւ մեծ մասամբ օրերով գադրած են։ Նոյն իսկ այն բանուորը որ մէկ րուպլիէն աւելի աւուրչէք կը ստանայ եւ հաստատ տեղ ունի գործատուներէն մէկուն մէջ, հազիւ համական 8 կամ 9 րուպլի (նարիւր ղրուշի չափ) կը վաստկի։ Բանուորներու ահագին բազմութիւն պարապ կը թափառի, եւ այսպիսի կեանք մը կ'անցընեն ուրկից չարքաշը կարելի չէ որ ըլլայ։ Տուները Պաթումի մէջ սուղ են. ուստի բանուորները կ'ապրին մութ, խոնաւ եւ աղտոտ գետնայարկերու մէջ, տասը քսանը մէկ տեղ։ Օդը դէշ, կերակուրները դէշ ու վնասակար, մէկ խօսքով կարելի չէ երեւակայել մշակներուն համար աւելի դէշ պայմաններ։

Նոյն բանը կը լսենք նաեւ Բաթումի համար։ Նաւթային գործերը զարհուրելի կերպով կ'իյնան. ընդհանուր գադար կը տիրէ. վնասները միլիոններով կը հաշուուին։ Ի՞նչ պիտի ըլլայ այս ամէնուն հետեւանքը, ոչ ոք դիտէ։ Գործերը կը չարունակեն օրհասական յուսահատութեամբ, եւ օրէ օր աւելի կը վատթարանան։

* * *

ՆԱԻԹԱՑԻՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Բեղրպուրկի մէջ այժմ նաւթի (բէդրոլ) գործարանատէրերուց ժողով կը կայանայ ելմտական նախարարին մօտ։ Կառավարութիւնը մտադիր է առաջարկել միութիւն բոլոր գործարանատէրներուն։ Պրազրին համաձայն, հրապարակ պիտի հանուի 1600 բաժնեթուղթ, 1000 րուպլինոց։ Բաժնեղիները պիտի բաշխուին Բագուի գործարանատէրներուն, իւրաքանչիւրին արտադրանքի քանակութեան համաձայն։ Իւրաքանչիւր բաժնետէր իրաւունք պիտի ունենայ նաւթի միմիայն որոշ քանակութիւն մը արտադել, իր բաժնեթղթերու թուով։ Միութեան մասնակցող գործարանատէրները իրաւունք պիտի ունենան անդրկովկասեան երկաթուղիի օգակաձեւին վրայ փութին 5 կոպէկ զեղչի։ Այսպէս, կառավարութիւնը, մէկ կողմէ փափաքելով հովանաւորել այդ գործը, միւս կողմէ դիտաւորութիւն ունի սահմանափակել նաւթի անհաչիւ արտադրութիւնը։

ՅՈՒՌԵՏԵՍՈՒԹԻՒՆԸ
ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ (*)

Թէեւ մինչեւ հիմա յուռետեսութիւնը ոչ ոք գաւանած է Ֆրանսայի մէջ իբրեւ վարդապետութիւն, սակայն վերջին քսան կամ երեսուն տարուան ֆրանսական գրականութիւնը գրեթէ բոլորովին դէպի հոն կը ձգտի։ Եթէ ներկայ սերունդն իր վիպագիրներէն, բանաստեղծներէն ու թատերագիրներէն պիտի գասենք, որոնք ամենէն աւելի հաւատարմօրէն կը պատկերացնեն անոր ձգտումները, այդ սերունդը՝ մինչեւ իր ուղղուածը՝ թաթխուած է յուռետեսութեամբ՝ զոր ամենէն խոհական բարոյագէտները, դեռ քիչ առաջ, գերմանական թեղին յատուկ հիւանդութիւն մը համարած էին։ Հիմա որ յուռետեսութիւնը այնքա՜ն տարածուած է Ֆրանսական գրականութեան մէջ, կըրնա՞նք զայն նորատիպ ախտ մը համարիլ։ չէ՞ մի որ ամէն երկրի եւ ամէն ժամանակի մէջ գտնուած են դէպի ապրումին դարձած հոգիներ, որոնք պերճախօս տրտունջներով ու հեծութիւններով յայտնած են ի՛նչ մռայլ, ցաւալի ու անկատար բան օր ունի մարդկային կեանքն, ու երեւան հանած մեր էութեան հակասութիւններն ու մեր բանականութեան տկարութիւնը։ Դարուս սկիզբը Շաթոպրիան Ռընէի տառապանքը կը ծաւալէր նոր բանաստեղծութեան մէջ եւ ռոմանդիք դպրոցի քերթողներէն քանի՛ն կան որոնք յուռետես եղած են։ Իրենց բանաստեղծութիւնը հեծեծանքներով լեցուն է. Լամարթին իր Մոթաճոնֆէրու սկիզբն արդէն կը գոչէ.

Այն տեղ չորը տեսայ, ուր լաւագոյնը կրնար ըլլալ։

Մութէի լաւագոյն ներշնչումները իտէալէ տանջուող հոգիի մը վարանքը կը մատնեն։ Վիքթոր Հիւկօ, որուն հզօր հանճարը պէտք էր զինքը պահպաներ ամէն տկարութենէ, քերթուածներ ունի որոնք մեր զարուն ամենէն յուռետես գերուածներն են. վերջապէս Ալֆրէտ տը Վինեի մարդկային տառապանքի երգիչն եղած է գերազանցօրէն

Բայց այդ սերնդին յուռետեսութիւնը տարբեր էր նորինէն. առժամանակեայ ընդվզում մըն էր բանականութեան՝ որ զգալով բարին ու արդարը, կը սրտմտի չարին ու անարդարին դէմ։ Վսեմ թռիչներ դէպի իտէալը եւ բարեպաշտական հայհոյանքներ, ահա՛ այդ դպրոցին յուռետեսութիւնը։

Մեր ժամանակի յուռետեսութիւնը անանձնաւոր ու անխռով է գիտութեան պէս։ Աղաղակներ չարձակեր, անվրդով կը հաստատէ անխուսափելի չարիքը եւ անտրտունջ կը կրէ զայն։ Ինչի՞ կը ծառայէ աղօթել, քանի որ բնութիւնը խուլ է։ Ի՞նչ օգուտ ունի անէծքը, քանի որ չկայ էութիւն զոր այդ նզովքներով կարենանք զգոգել։ Իր ապաւէնը ոչնչութեան գերագոյն խաղաղութիւնն է, որուն կը տենչայ միայն։ Ուրիշ կենդանիներուն վրայ իր ունեցած գերազանցութեան զոհ՝ մարդս տառապանքը չզգար միայն, այլ կը ճանչնայ, կը չափէ, կը նախատեսէ զայն, եւ օր աւելին է, դիտէ թէ իր կեանքին հարկաւոր պայման է այն։ Գոհացնելիք պէտքերու չարք մը եւ այդ պէտքերը գոհացնելու համար անընդհատ չանքեր, ահա՛ բոլոր կեանքը։ «Մեր կեանքը, կ'ըսէ Շոբէնհաւէր, պայքար մըն է գոյութեան համար, յաղթութեամբ։» Եւ գործել. «Ուզել առանց պատճառի, միշտ առաջապել, միշտ կռուիլ, յետոյ մեռնիլ եւ այսպէս մինչեւ յաւիտեան. ահա՛ մարդկութեան պատմութիւնը։»

Այս է ահա, իր ճնշիչ պարզութեան մէջ, այն արմատական յուռետեսութիւնը որուն ազդեցութիւնը կրած է մեր անրուռդը։ Գառնատեան խմբին երկու նշանաւոր բանաստեղծները, Ֆրանսուա Քոբէ եւ Սիւլլի Բրիւտոմ, յուռետես են, նոյնպէս Գաբրիէլ եւ Լըքոնդ տը Լիլ՝ որոնք սակայն աւելի նախորդ սերնդին կը պատկանին։

Բայց մասնաւորապէս վիպագիրներուն մէջ պէտք է փնտռել մեր ժամանակակից սերնդին վարպետները։ Մէկ կողմ Թոլսթոյ Ֆլոպէրն ու Զոլան, որչափ ալ խորին ըլլայ իրենց ձգած հետքը ժամանակիս վիպագրութեան մէջ, ձեռք առնենք Ֆրանսացի ամենէն նոր ու ականաւոր վիպագիրները։ Մօրասան, Բիէռ Լօթի եւ Բոլ Պուրժէ, ամէն մէկերնին կը ներկայացնեն այժմեան յուռետեսութեան գրեթէ բոլոր ձեւերը։

Ինչ որ ամենէն աւելի աչքի կը զարնէ Մօրասանի քով, անյագ եւ ուժգին զգայասիրութեան մը սաստկութիւնն է։ Տաղերու հաւաքածոն՝ որով սկսաւ իր գրական կեանքը, ֆիզիքական սէրէն ուրիշ նիւթ չունի. մէկ ծայրէն միւսը մոլեգին վազքեր ու զօրաւոր գրկախառնութիւններ են։ Սակայն զգայարանքներու այս յուզմունքը ցոյց կուտայ արդէն օրանին խորը գտնուած՝ չեմ գիտեր ի՛նչ տեսակ տխրութեան սերմ մը։ Ներկայիս մէջ կը ցանկայ անասուններուն անգիտակից վիճակին որով ամէն մտատանջութիւններէ ազատ են. ապագային համար կը նախատեսէ վայելքները գոհացնելու անկարողութիւնը, զոր տարիքը առաջ պիտի բերէ։ Այսպէս կը յայտնուէր Մոբասան առաջին օրէն եւ այսպէս մնայ մինչեւ ետքը։ Բայց, ափսո՛ս, մարդուս մարմինը տկար է. երբ հաճոյքը չատ բուռն կամ չատ երկայն ըլլայ, տառապանքի կամ հիւանդութեան կը փոխուի։ Ասկէ զատ, խանջկնքը վրայ կը հասնի, երբ դեռ աղէկ մը չենք յագեցած. նոբանոր զգայութիւններ պէտք կ'ըլլան մեզ, մինչդեռ մեռնոյն չրջանակին մէջ կը գառնանք յաւիտենապէս։ Ասկէ առաջ կուգայ ապրելու ձանձրոյթը։ Մոբասանէն զատ ո՛չ ոք այնչա՛փ կորովի ոճով բացատրած է անգթալար կրկնուղ մեռնոյն իրողութիւններու ազդած գաչելի տաղտուկը, միշտ նոյնանման մարդկային դէմքերու եւ նոյնանման երկիրներու զղուանքը։

Բայց գուցէ կան ափսոսի մէջ, հեռո՛ւ հեռո՛ւ տեղեր, լեռներէն ու ծովերէն անդին, մարդեր՝ որոնք ամենուն նման չեն, տեսարաններ՝ որոնք տարբեր են ուրիշներէ եւ նորանոր հաճոյքներ։ «Ո՛հ, փախչի՛ր, երթա՛ր։ կայարան մը, նաւահանգիստ մը, չոգենաւ մը՝ որ կը սուրէ ու չոգիի առաջին ցայգը կը թափէ, մեծ չոգենաւ մը՝ որ գլուխն առեր կ'երթայ, հո՛ն, հորիզոնին վրայ, դէպ ի նոր երկիրներ, ո՞վ կրնայ տեսնել այս ամէնը առանց տենչանքէն թրթռալու, առանց զգալու ապրիլնաչէ՝ իր հոգիին մէջ՝ երկայն ճամբորդութիւններու տարտոտ ցանկութեանը։» Աւա՜ղ, հեռուները երթալով կը հասկնայ միայն թէ ինչպէ՛ս ամէն բան մօտ, կարճ, ու պարապ է, թէ որչա՛փ պզտիկ ու միօրինակ է աչխարհ։ Ու այն առեն, ամէն կարելի հաճոյքները ճաշակելէ ետքը, «Սրտաթափ կը մնայ երջանկութեան ոչնչութեան եւ երկրային վայելքներու խղճութեան ու միօրինակութեան առջեւ։»

(*) Ժորժ Բէլիոթէի այն խորագրով մէկ ուսումնասիրութենէն քաղուած։

ՅԱՅՏՆԱԲԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՒՂԹ Ի.

Խմբագիր Հրաչեայ Թաղեոսեան։ Հրատարակչատուն «Ժամանակ»ի, Պոլիս։

Ամէն անգամ որ ես ինքզինքս կը գտնեմ մեծ քաղաքի մը մէջ, ուր ամէն կողմ կը տեսնեմ ճոխութիւն եւ հարստութիւն, ուր ամէն կողմ կը լսեմ ուրախութեան ձայներ, ուր ամէն կողմ կը զգամ կեանքի ուրախ եռուզեռ, ուր ամէն կողմ կը տեսնեմ ժպտուն դէմքեր, ուր ամէն կողմ կը հանդիպիմ ուրախ մարդոց, ուր ամէն կողմ կը լսեմ ծիծաղի ձայներ, ուր ամէն կողմ կը զգամ հաճոյքի եւ զուարճութեան մթնոլորտ, ուր ամէն կողմ կը տեսնեմ ուրախ եւ երջանիկ մարդիկ, ուր ամէն կողմ կը լսեմ ուրախ եւ երջանիկ մարդոց խօսակցութիւններ, ուր ամէն կողմ կը զգամ ուրախ եւ երջանիկ մարդոց ներկայութիւնը, ուր ամէն կողմ կը տեսնեմ ուրախ եւ երջանիկ մարդոց ժպտուն դէմքերը, ուր ամէն կողմ կը լսեմ ուրախ եւ երջանիկ մարդոց ծիծաղի ձայները

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ա.
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
1936 (ՆՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ)

Գ. ՎՈՒՋԻՆՕ ԵՒ ԸՆԿ

Մեծ փողոց Բերայի, Տէրվիշ փողոցին անկիւնը թիւ 1

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԿԱՐԱՍԵՐ

Հիմնուած 1884ին

Ձոխ կարասիներ, տէքօռ եւ կապերտք։ Ամէն տեսակով կահաւորում։ Սրահներու կատարեալ զարդարում։

Գնչէ Աբէ-Ոսկի

Միակ ներկայացուցիչ Բարիզի Լէ՛ն եւ Լրէ։ հիւանդներու եւ վիրաւորներու համար մեքենական թիկնաթոռներու գործարանին։

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

ԿՏԱԻԻ, ՄԱՏԱՄԲՈՒԼԻ, ԲԷՐՋԱԼԻ, ՍԵՂԱՆԻ ՁԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ԵՒ ՊԵՐՃԱՆՔԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՁԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ ԿՏԱԻԻ ԵՒ ԱՆԿՈՂՆԻ ՀԱՄԱՐ ԳՈՒՆՕՆԻ

ԷՐԻԿ ՄԱՐԴԵՐՈՒ ԵՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ԹԱՇԿԻՆԱԿՆԵՐ

ԿՏԱԻՆԵՐ, ՊԱԴԻՍՔ, ԲԷՐՋԱԼ ԵՒ ՄՏԱՄԲՈՒԼ՝ ՕԺԻՏԻ ՀԱՄԱՐ

ՁՐԱՇՈՒՈՂ ՖԱՆԷԼԱՆԵՐ, ԾԱՆԿՈՑՆԵՐ, ՈՐՈՐԻ ԳՈՒԼՊԱՆՆԵՐ

E. TOUZET Է. ԹՈՒԶԷ

ԲԵՐԱ, Թէ- 30, Բուլ. Հոֆքօլը, Թէ- 30, ԲԵՐԱ

ՄԱՏԱԿԱՐԱՐ ԴՐՕՇՆԵՐՈՒ ԵՒ ՕԹԻՂՆԵՐՈՒ

ԹՕՓԸ ՑԻՍՈՒՆ ՂՐՕՒՇԻ ՄԱՏԱՄԲՈՒԼ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆՏԻՐ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ, ԱՄԷՆ ԿԵՐՊՈՎ ԴԵՐՁԱՆՑ

Ման.—Իմ տունէս ելլող կառուները պէտք չէ չփոթել Պելժիքացի եւ ուրիշ միջնորդներու առաջարկած կառուներուն հետ։

ԾԱՂԿԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ

Ծաղկասէրները որք կ'ուզեն ունենալ ամէն տեսակ ծաղկի թարմ եւ առողջ հատներ, ինչպէս նաեւ պարտէզի գործիքներ՝ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ լաւագոյն գործարաններէն ելած, պէտք է դիմեն հունաներու անգլիական մթերանոցը (նախկին տուն Միքինս), Բէրչէմպէ-Պազար, 18, էօմէր փողոց, Գալաթիա։ Հունաներու գնոց ցանկ մը ձրիաբար կը ղրկուի խնդրողներուն։

ՀԱՄԱՌՕՏ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ո—ռոմաներէն, բնական և տպագրական

56 պատկերներով զարդարուած

Աշխատասիրեց Ա. ՊԻՊԼՌՃԵԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Դասագիրք մ'որ չյաջուղիչ ծանուցումներու կամ յանձնարարականներու պէտք չունի իր օգտակարութիւնը վեր հանելու համար։

Ազգային ամէն կրթական հաստատութիւնք գոյն իւր դասագիրքը կը գործածեն ինչպէս նաեւ ամէն մանագէտ ուսուցիչ գնահատած է իւր նախապատրաստական կարգերու յարմարագոյն դասագիրքը մը։

Կազմուած կը ծախուի 100 փարայի։ սովորական վեղր գնողաց։

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով, և հեղինակին քով, Պազար Ալի Ճատեսի թիւ 12։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂԱՏԻ

Մաշկերէզ Ա. Փիլլեան

Ամէն տեսակ մորթեղէն իրեր կը գնէ եւ կը ծախէ։ Ամէն տեսակ մորթեղէն իրեր կը կարկտի եւ կը վերանորոգէ։ Ամէն տեսակ մորթեղէն իրեր կը ներկէ եւ կը սեւցնէ։ Ամէն տեսակ մորթեղէն իրեր կը ծալէ եւ կը ծալքէ։ Ամէն տեսակ մորթեղէն իրեր կը կարէ եւ կը ձեւակերպէ։ Ամէն տեսակ մորթեղէն իրեր կը կարէ եւ կը ձեւակերպէ։

*Ամէն տեսակ մորթեղէն իրեր կը կարէ եւ կը ձեւակերպ